Euroopan unionin
virallinen lehti

FI
C-sarja

C/2024/7056

4.12.2024

Euroopan alueiden komitean päätöslauselma - Päätöslauselma - EU:n alueiden ja kuntien tila ja Euroopan komissiolle toimikaudeksi 20242029 esitetyt poliittiset suuntaviivat

(C/2024/7056)

OTTAA HUOMIOON

— EU:n alueiden ja kuntien tilaa vuonna 2024 käsittelevän vuosikertomuksensa, joka tarjoaa EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason poliittisille päättäjille taustatietoa ja keskeisiä suosituksia kiireellisimmistä haasteista, joihin EU:n lainsäädäntökaudella 2024–2029 on etsittävä ratkaisuja,

— Euroopan alueiden ja kuntien kymmenennessä huippukokouksessa 19. maaliskuuta 2024 annetun Monsin julkilausuman ”Alueet ja kunnat kykenevät tekemään tulevaisuuden Euroopasta vahvemman, oikeudenmukaisemman ja selviytymiskykyisemmän”,

— 6.–9. kesäkuuta 2024 pidettyjen Euroopan parlamentin vaalien tulokset,

— Eurooppa-neuvoston 27. kesäkuuta 2024 hyväksymän unionin strategisen ohjelman,

— Euroopan komission uuden puheenjohtajan 18. heinäkuuta 2024 esittämät kauden 2024–2029 poliittiset suuntaviivat,

— Euroopan komission ja Euroopan alueiden komitean yhteistyöpöytäkirjan, joka on uusittu 4. huhtikuuta 2024, ja erityisesti sen 3 artiklan, jonka mukaan AK esittää päätöslauselman muodossa keskeiset näkemyksensä Euroopan komission seuraavan vuoden työohjelmasta,

TOTEAA, että vuoden 2024 vuosikertomuksessa EU:n alueiden ja kuntien tilasta tuodaan esille seuraavat keskeiset seikat:

— Kansalaisten luottamus alue- ja paikallisviranomaisiin nousi vuonna 2024 huippuunsa eli 60 prosenttiin, mikä on korkein eri hallintotasojen lukemista.

— Alueet ja kunnat panevat täytäntöön jopa 70 prosenttia EU:n lainsäädännöstä, ja niiden vastuulle kuuluu julkisista investoinneista 50 prosenttia ja julkisista menoista 30 prosenttia. Lisäksi ne toteuttavat jopa 70 prosenttia ilmastonmuutoksen hillitsemistoimista ja 90 prosenttia ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevista toimista.

— Ilmastonmuutoksen vaikutus on epäsymmetrinen. Siihen sopeutumisen kustannukset nousevat 120 miljardiin euroon, jos lämpötila nousee 2 astetta, ja 200 miljardiin euroon vuodessa, jos lämpötila nousee 3–4 astetta. 70 prosenttia EU:n väestöstä kärsii kausittaisesta vesistressistä ja 30 prosenttia asuu pysyvän vesistressin alueilla.

— Euroopan vihreän kehityksen ohjelman toteuttaminen edellyttää 130 miljardin euron vuotuisia lisäinvestointeja ympäristönsuojeluun ja 350 miljardin euron vuotuisia lisäinvestointeja siihen, että kasvihuonekaasupäästöjä saadaan vähennettyä 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Alueet, joilla on energiavaltaista teollisuutta, tarvitsevat mittavia investointeja, jotta raskaan teollisuuden kasvihuonekaasupäästöt, joiden osuus kokonaismäärästä on 45 prosenttia, sekä energiakustannukset saadaan pienenemään.

— Kuten Mario Draghin raportissa Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta korostetaan, tarvitaan sekä innovaatioinvestointeja – myös julkisiin palveluihin, kuten koulutukseen, terveydenhuoltoon, asumiseen ja sosiaalipalveluihin – että institutionaalisia uudistuksia, jotta EU:n puhtaan teollisuuden ohjelman avulla pystytään tekemään teollisuudesta kilpailukykyistä ja luomaan laadukkaita työpaikkoja.

— Väestörakenteen muutos vaarantaa EU:n sosioekonomisen rakenteen kestävyyden, sillä Euroopan alueilla ennustetaan olevan vuonna 2040 työikäisiä 17 miljoonaa vähemmän kuin vuonna 2023. Monille alueille on yhä vaikeampaa houkutella ja saada asettumaan pysyvästi osaajia.

— Maaseutualueiden tilanne on erityisen vaikea, sillä maaseutuväestö vähenee joka vuosi noin miljoonalla ja joka päivä katoaa 800 maatilaa, mikä johtaa maan viljelykäytöstä luopumiseen ja maastopaloriskin lisääntymiseen.

— Koheesiopolitiikka on EU:n tärkein investointipolitiikka. Sen osuus EU:n kaikista julkisista investoinneista on 13 prosenttia. Nykyisistä ohjelmista on tarkoitus osoittaa lähes 378 miljardia euroa eri alojen investointeihin, mm. yritysten tukemiseen, työpaikkojen luomiseen ja energiatehokkuuden parantamiseen. Samalla luodaan 1,3 miljoonaa työpaikkaa ja lisätään EU:n bruttokansantuotetta 0,5 prosentilla.

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA (AK),

Euroopan kestävä vauraus ja kilpailukyky

1. on samaa mieltä siitä, että lainsäädännön parantaminen on olennaisen tärkeää unionin kilpailukyvyn ja vaurauden lisäämiseksi, ja korostaa, että toissijaisuusperiaatteen aktiivinen toteuttaminen ja paikallis- ja alueviranomaisten täysipainoinen osallistuminen takaavat demokraattisen edustuksen ja kokemuksen, joita EU:n sääntelykehyksen parantamiseen tarvitaan.

2. kannattaa Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuutta käsittelevässä Mario Draghin raportissa esitettyjä ehdotuksia toissijaisuusperiaatteen älykkäästä ja aktiivisesta soveltamisesta. Näin on tarkoitus eräiltä osin keventää EU:n yritysten ja viranomaisten sääntelytaakkaa ja toisaalta taas tehostaa EU-tason hallintoa. Samassa yhteydessä olisi myös vahvistettava hallinnollisia valmiuksia jäsenvaltio-, alue- ja paikallistasolla.

3. katsoo, että Euroopan unionin lainsäädäntöä analysoitaessa ja alueellisia vaikutuksia arvioitaessa olisi punnittava järjestelmällisesti vaikutuksia alueisiin, jotka kuuluvat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 174 artiklan soveltamisalaan. Näin edistettäisiin toissijaisuusperiaatteen aktiivista toteuttamista.

4. kehottaa ottamaan yksinkertaistamisesta ja paremmasta lainsäädännöstä tehtävässä uudessa toimielinten välisessä sopimuksessa yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) kaltaisilla arkaluonteisilla aloilla huomioon, että EU:n sääntelyprosessi ja hallinto ovat monitasoisia, ja pyytää päästä aktiivisesti mukaan neuvotteluihin uudesta sopimuksesta sekä sen täytäntöönpanoon.

5. kehottaa parantamaan huomattavasti liiketoiminnan harjoittamisen edellytyksiä EU:ssa. Kilpailukykytarkastukset ja pk-yritystestit voisivat auttaa vähentämään pk-yrityksille aiheutuvaa sääntelytaakkaa.

6. katsoo, että alueilla tulisi olla suurempi rooli digitaalista siirtymää koskevien EU:n toimintapolitiikkojen täytäntöönpanossa. Aluehallintotahoille olisi annettava paremmat mahdollisuudet osallistua digi-infrastruktuurihankkeita koskeviin päätöksentekoprosesseihin, jolloin ne voisivat mukauttaa toimintapolitiikat paikallisiin tarpeisiin ja varmistaa, että siirtymää toteutetaan tasavertaisesti sekä kaupunki- että maaseutualueilla.

7. tukee voimakkaasti tavoitetta vauhdittaa investointeja, joilla rahoitetaan vihreää ja digitaalista siirtymää ja vastataan siirtymistä juontuviin työmarkkina- ja osaamistarpeisiin, ja pitää tarpeellisena tehostaa yksityisten varojen houkuttelemista tähän tarkoitukseen.

8. korostaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitetason säilyttämisen tärkeyttä sekä sitä, että samanaikaisesti on ylläpidettävä taloudellista kilpailukykyä. Komitea kannattaa puhtaaseen, luotettavaan ja kohtuuhintaiseen energiaan siirtymisen nopeuttamista muun muassa siten, että perustetaan alueellisia ja paikallisia keskitettyjä palvelupisteitä, jotka auttavat kotitalouksia, maatiloja ja pk-yrityksiä siirtymässä. Alueviranomaisilla olisi oltava lisäksi paremmat päätöksentekoedellytykset ja mahdollisuus saada suoraa rahoitusta uusiutuvan energian hankkeisiin niin, että hankkeita voidaan mukauttaa paikallistasolla aluekohtaisten erityistarpeiden huomioon ottamiseksi. Alueiden mahdollisuuksia viedä vihreää siirtymää eteenpäin vahvistaisi myös joustava sääntelykehys.

9. muistuttaa EU:n johtajia siitä, että alueet ja kunnat voivat kukoistaa vain, jos sisämarkkinat toimivat hyvin ja luovat reilun kilpailun avulla puitteet innovoinnille, ja että tämä edellyttää myös täyttä sisärajatonta liikkumisvapautta Schengen-alueella. Komitea kannustaa uutta Euroopan komissiota ehdottamaan Enrico Lettan ja Mario Draghin tuoreiden raporttien pohjalta toimenpiteitä, joilla syvennetään sisämarkkinoita ja vahvistetaan siten EU:n kilpailukykyä vihreässä ja digitaalisessa siirtymässä ja tehdään siirtymistä kaikille EU:n alueille oikeudenmukaisia.

10. huomauttaa, että maasta toiseen liikkumisen sekä rajatylittävien palvelujen ja infrastruktuurihankkeiden tukeminen sisämarkkinoilla on kasvun ja kilpailukyvyn kulmakivi. Se edellyttää myös Euroopan alueelliseen yhteistyöhön osoitettavien määrärahojen lisäämistä tulevaisuudessa. Etusijalle olisi asetettava erityisesti niiden keskeisten Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN-T) käytävien ja hankkeiden loppuun saattaminen, jotka ovat kriittisiä alueiden talouskehityksen ja vihreän siirtymän toteuttamisen kannalta.

11. suhtautuu myönteisesti ilmoitettuun kiertotaloussäädökseen, jonka tavoitteena on luoda kysyntää kriittisille uusioraaka-aineille ja sisämarkkinat jätteille. Komitea kehottaa ottamaan alueet ja kunnat kaikin puolin mukaan tähän työhön. Ne voivat osallistua erityisesti julkisten hankintojen kautta sekä jätteiden vähentämiseen, jätehuoltoon, paikallisten yritysten toimintaedellytysten parantamiseen ja käyttäytymismuutosten edistämiseen liittyvien tehtäviensä kautta.

12. kehottaa saattamaan Euroopan terveysunionin ripeästi valmiiksi ja tukemaan rajatylittävää terveydenhuoltoalan yhteistyötä ja peräänkuuluttaa jälleen terveydenhuoltojärjestelmien stressitestejä, raja-alueiden valmius- ja ennaltaehkäisysuunnitelmat mukaan lukien.

13. kehottaa luomaan täysin integroidun ja yhteenliitetyn Euroopan energiaunionin. Sen avulla voidaan parantaa puhtaan, luotettavan ja kohtuuhintaisen energian saatavuutta EU:ssa, vähentää energiankulutusta, vastata paremmin paikallisiin tarpeisiin ja varmistaa kohtuulliset hinnat kansalaisille ja yrityksille.

14. korostaa tarvetta helpottaa yhteentoimivuuteen, sähköisiin asiakirjapalveluihin ja muihin keskeisiin kysymyksiin liittyvien rajatylittävien julkisten palvelujen toteuttamista ja laajentamista sekä alueiden välistä yhteistyötä, vertailuoppimista ja tiedonvaihtoa sähköisen hallinnon tarpeisiin.

15. on tyytyväinen Euroopan komission aikeisiin panostaa erityisesti turvalliseen ja luotettavaan tekoälyyn, joka perustuu selkeään eettisten vaatimusten kehykseen, ja pyytää ottamaan kunnat ja alueet täysipainoisesti mukaan tähän työhön. Komitea tähdentää, että mahdollisen tekoälykuilun seurauksia on pyrittävä lievittämään.

Euroopan puolustus ja turvallisuus

16. kannattaa Euroopan puolustusalan sisämarkkinoiden luomista, sillä puolustusteollisuudella on suuri merkitys tiettyjen Euroopan alueiden talouskehitykselle.

17. huomauttaa, että häiriönsietokykyinen liikenneinfrastruktuuri on olennaisen tärkeä turvallisuuden ja puolustuksen kannalta, ja perää Euroopan, jäsenvaltioiden ja alueiden tasolta vahvaa poliittista ja taloudellista sitoutumista täydentämään rajatylittäviä yhteyksiä siltä osin kuin niissä on puutteita – myös niin, että mahdollistetaan TEN-T-verkon kaksoiskäyttö siviili- ja sotilastarkoituksiin.

18. kannattaa ehdotusta EU:n sisäisen turvallisuuden strategian laatimisesta ja muistuttaa, että alueet ja kunnat ovat avaintoimijoita, jotka niveltävät EU:n lainsäädännön paikalliseen ja kansalliseen turvallisuuspolitiikkaan. Tämä koskee myös järjestäytyneen rikollisuuden, huumekaupan ja ihmiskaupan torjuntaan sekä muihin turvallisuusuhkiin liittyviä toimenpiteitä.

Ihmisten tukeminen ja Euroopan sosioekonomisen mallin vahvistaminen

19. katsoo, että kun koheesiopolitiikkaa vahvistetaan ja parannetaan vuoden 2027 jälkeiselle ajalle ja samalla pidetään huoli siitä, että kaikki alueet voivat hyödyntää sitä, Euroopan kunnat ja alueet saavat tästä politiikasta ratkaisevaa apua vihreän ja digitaalisen siirtymän sekä väestörakenteen muutokseen liittyvien toimien toteuttamiseen niin, ettei ketään jätetä jälkeen ja että EU:n kilpailukyky turvataan.

20. vaatii yksinkertaistamaan koheesiopolitiikkaa, kohdentamaan sen entistä tarkemmin ja parantamaan sen näkyvyyttä ja vastustaa jyrkästi kaikkia pyrkimyksiä tehdä siitä keskitetympää. Paikallis- ja alueviranomaisten osallistuminen politiikan suunnitteluun ja täytäntöönpanoon on olennaisen tärkeää, jotta sosiaalisen, taloudellisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteet voidaan saavuttaa. Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin, monitasoisen hallinnon, kumppanuuden sekä alueellisuuden ja paikkalähtöisyyden vakiintuneiden periaatteiden on siksi oltava vuoden 2027 jälkeisen koheesiopolitiikan ohjenuorana.

21. kehottaa jatkamaan oikeudenmukaisen siirtymän rahaston tavoitteiden edistämistä tulevassa koheesiopolitiikassa, joka kuuluu vuoden 2027 jälkeiseen monivuotiseen rahoituskehykseen, ja toteaa onnistuneen oikeudenmukaisen siirtymän edellyttävän kumppanuuteen perustuvaa lähestymistapaa, jossa alue- ja paikallisyhteisöjä kuunnellaan herkällä korvalla ja alueelliset teollisuusekosysteemit otetaan asianmukaisesti huomioon.

22. tähdentää autoteollisuuden merkitystä EU:n taloudelle: ala työllistää 13,8 miljoonaa eurooppalaista, ja sen osuus EU:n BKT:stä on 7 prosenttia. Komitea kehottaa laatimaan kattavan strategian oikeudenmukaisen ja kestävän siirtymän varmistamiseksi niin autoteollisuusalueilla kuin myös kivihiilialueilla ja muista energiavaltaisista aloista riippuvaisilla alueilla, jotka tarvitsevat vastaisuudessakin EU:n tukea siirtymien toteuttamiseen. Komitea toteaa, että eurooppalaisten autonvalmistajien saattaa olla erilaisten valmistukseen liittyvien ja markkinoista johtuvien haasteiden vuoksi vaikea saavuttaa autotuotannossaan tiukempia hiilidioksidipäästötavoitteita, joiden on määrä tulla voimaan vuonna 2026, ja kehottaa Euroopan komissiota harkitsemaan asteittaisemman etenemisen mahdollisuutta ja asiaa koskevan lainsäädännön tarkistamista aikaisemmin, jo vuonna 2025, jotta eurooppalaisille autonvalmistajille jäisi riittävästi aikaa sopeutumiseen. Komitea korostaa samanaikaisesti sen merkitystä, että liikenneinfrastruktuuri on kestävää, ja kannattaa kaiken kaikkiaan ilmastoystävällisten liikkumismuotojen edistämistä.

23. painottaa, että paikallis- ja alueyhteisöt ovat usein alueiden väliset yhteydet turvaavien keskeisten liikennepalvelujen tarjoajia ja huolehtivat näin siitä, että kaupunki-, reuna- ja maaseutualueilla on yhtäläiset mahdollisuudet hyötyä sisämarkkinoista ja että saatavilla on kohtuuhintaisia ja kestävyysperiaatteiden mukaisia liikkumisratkaisuja.

24. korostaa, että matkailuala on tärkeä taloudellisen toiminnan ala Euroopan unionissa, sillä se tuottaa 10 prosenttia unionin BKT:stä ja alalla on merkittävä vaikutus talouskasvuun, työllisyyteen ja sosiaaliseen kehitykseen. Matkailualalla on siirryttävä kestävän kehityksen mukaisiin käytäntöihin, ja tähän tarvitaan Euroopan unionin tukistrategiaa.

25. panee merkille uudistetun poliittisen sitoutumisen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilariin ja tasa-arvon edistämiseen sekä lupaukset pyrkiä kohti energiatehokasta ja kohtuuhintaista asumista kohtuullisten energianhintojen varmistamista koskevan toimintasuunnitelman sekä ehdotetun kohtuuhintaisia ja kestäviä asuntoja koskevan eurooppalaisen investointijärjestelyn avulla.

26. korostaa, että väestörakenteen muutokseen, liikakansoitukseen, väestökatoon, väestön ikääntymiseen ja aivovuotoon on puututtava erilaisilla julkisilla politiikoilla: on edistettävä oikeutta jäädä kotiseudulle ja pidettävä huoli siitä, että osaajat pysyvät unionin alueella ja tänne saadaan ammattitaitoista työvoimaa. Komitea kannattaa aloitteita parantaa laillisia muuttoväyliä yhtenä keinona vastata paikallisyhteisöjen osaamistarpeisiin ja kehottaa laatimaan yksityiskohtaisia ja kattavia strategioita maahanmuuttajien osallistamiseksi ja kotouttamiseksi eurooppalaisiin yhteiskuntiin sekä varaamaan tähän riittävät resurssit.

27. kehottaa tukemaan vahvemmin kansalaisten digitaitojen kehittämistä ja lisäämään taloudellista tukea kunnille ja alueille julkisten palvelujen digitalisoimiseen, jotta kansalaisilla olisi jatkossakin yhtäläiset mahdollisuudet hyödyntää uusia taloudellisen kehityksen ja sosiaalisen osallisuuden välineitä.

28. kehottaa yksinkertaistamaan EU:lta saatavissa olevien energiaremonttitukien hakumenettelyjä kohtuuhintaisen ja kestäväpohjaisen asumisen edistämiseksi.

Elämänlaadun turvaaminen: elintarviketurva, vesi ja luonto

29. muistuttaa, että kunnat ja alueet ovat keskeisiä kumppaneita terveellisten ja kestävien ruokajärjestelmien edistämisessä, ja toistaa kehotuksensa antaa viipymättä puitesäädös kestävistä ruokajärjestelmistä.

30. on tyytyväinen sitoumukseen tukea perhetiloja ja sukupolvenvaihdoksia, palkita luonnon monimuotoisuuden ja luonnon ekosysteemien hyväksi toimivia viljelijöitä, vahvistaa viljelijöiden kilpailukykyä ja suojella heitä hyvän kauppatavan vastaisilta käytännöiltä. Oikeudenmukaisten tulojen varmistaminen viljelijöille on ratkaisevan tärkeää maaseudun väestökadon ja maan viljelykäytöstä luopumisen hillitsemiseksi, maaseutualueiden elinvoimaisuuden ja vetovoiman turvaamiseksi sekä Agenda 2030:n tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä maatalousalueisiin, joilla on veden puutteesta ja ilmastonmuutoksesta johtuvia erityishaasteita. Niiden auttamiseksi olisi tuettava kuivuutta kestävien viljelykasvien ja tehokkaiden kastelutekniikoiden tutkimusta.

31. katsoo, että Euroopan maatalouden tukirahaston ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston määrärahoja olisi lisättävä seuraavassa rahoituskehyksessä yhteisen maatalouspolitiikan tulevan uudistuksen yhteydessä. Samalla olisi poistettava YMP:n tuista sosiaalinen ehdollisuus, helpotettava ja yksinkertaistettava vaatimuksia hyvästä maatalous- ja ympäristökunnosta, poistettava ekojärjestelmät, joiden osuus YMP:n ensimmäisen pilarin varoista on 23 prosenttia, ja sisällytettävä tämä määrä suoriin tukiin lisäämättä vaatimuksia, jotka tällaisen tuen saamiseksi on täytettävä.

32. kehottaa antamaan alueille vahvemman roolin tulevan yhteisen maatalouspolitiikan hallinnoinnissa alueellisten ja alakohtaisten erityispiirteiden mukaisesti, jotta toimintapolitiikat ja tuet soveltuisivat alueiden todellisiin tarpeisiin.

33. katsoo, että ilmoitetun kalastus- ja valtamerisopimuksen yhteydessä olisi hyödynnettävä tilaisuus parantaa yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanoa sekä alueiden osallistamista meren luonnonvarojen suojelun ja hoidon, kalastuksen ja vesiviljelyn alalla toteutettaviin toimiin.

34. korostaa sinisen talouden roolia ilmastonmuutoksen, hiilestä irtautumisen ja kilpailukyvyn haasteisiin vastaamisessa ja on hyvillään Euroopan komission aikomuksesta laatia merialan teollisuusstrategia ja EU:n satamastrategia.

35. pitää myönteisenä, että aikomuksena on laatia eurooppalainen vesiresilienssiä koskeva strategia, ja pyytää alueille ja kunnille lisää tukea vesipula- ja vesiturvallisuuskysymysten ratkomiseen, tuhotulvien seurausten hoitoon ja veden luonnollisen kiertokulun palauttamiseen siten, että paikalliset maantieteelliset erityispiirteet ja ilmastotekijät sekä paikallinen sosioekonominen rakenne otetaan huomioon.

36. kehottaa sisällyttämään tulevaan koheesiopolitiikkaan haavoittuvuutta kuvaavan tulostaulun, sillä alueilla on epäsymmetrisiä sopeutumistarpeita, kun ajatellaan ilmastonmuutoksen vaikutuksia luonnonvaroihin, rakennuskantaan, taloudelliseen toimintaan, kansalaisten terveyteen ja sosiaaliseen elämään. Tämä pätee esimerkiksi alueisiin, jotka kärsivät SEUT-sopimuksen 174 artiklassa tarkoitetuista vakavista ja pysyvistä luontoon tai väestöön liittyvistä haitoista.

Demokratian suojeleminen ja eurooppalaisten arvojen vaaliminen

37. tukee pyrkimyksiä saavuttaa tasa-arvo kaikkien osalta ja on halukas antamaan panoksensa uuteen sukupuolten tasa-arvostrategiaan. Komitea vahvistaa olevansa sitoutunut edistämään jatkossakin eurooppalaista demokratiaa ruohonjuuritasolla, mm. innostamalla nuoria osallistumaan, ja haluaa tehdä Euroopan komission kanssa yhä tiiviimpää yhteistyötä paikallisten kansalaisvuoropuhelujen järjestämisessä muun muassa alue- ja paikallisvaltuutettujen eurooppalaisen verkoston ja nuorten päättäjien verkoston kautta.

38. korostaa alueiden ja kuntien keskeistä roolia oikeusvaltioperiaatteen ylläpitämisessä ja sen toteutumisen seurannassa paikallisen ja kansallisen demokratian peruspilareina. Oikeusvaltio muodostaa Euroopan unionin perustan ja takaa jäsenvaltioiden vakauden ja unionin kansalaisten yhdenvertaisuuden.

39. pyytää päästä tiiviisti mukaan ehdotettuun Demokratian kilpi -hankkeeseen, sillä alueet ja kunnat voivat auttaa disinformaation ja tiedon manipuloinnin paljastamisessa ja ennakoivassa torjunnassa.

Globaali Eurooppa

40. korostaa tukevansa horjumattomasti Ukrainaa ja sen paikallis- ja alueviranomaisia erityisesti Ukrainan jälleenrakentamisen edistämiseksi perustetun kuntien ja alueiden eurooppalaisen yhteenliittymän kautta.

41. painottaa, että laajentuminen saa aikaan uudistuksia ja että sen on perustuttava tulevaisuudessakin ansioihin. EU:n on tuettava alue- ja paikallishallintoa demokratian ja oikeusvaltion vahvistamisessa sekä ihmisoikeuksien kunnioittamisen, hallinnon hajauttamisen ja korruption torjunnan tehostamisessa muun muassa AK:n neuvoa-antavien sekakomiteoiden ja työryhmien kautta. Komitea kehottaa osoittamaan riittävästi unionin resursseja laajentumismaiden valmistelemiseen EU:hun liittymisen edellyttämiin uudistuksiin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää paikallis- ja alueviranomaisten valmiuksien kehittämiseen ja vertaisoppimiseen.

42. tähdentää tarvetta lujittaa Euro–Välimeri-yhteistyön alueellista ulottuvuutta muun muassa Euro–Välimeri-alueen alue- ja paikallisedustajien kokouksen (ARLEM) kautta.

43. aikoo vastaisuudessakin painottaa alueiden ja kuntien maailmanlaajuista roolia ilmasto- ja biodiversiteettipolitiikoissa valtiotasoa alempien hallintotasojen ilmastodiplomatiatoimien kautta sekä asiaan liittyvissä Yhdistyneiden kansakuntien elimissä ja toimintapuitteissa.

Tuloksiin yhdessä ja unioni valmiiksi tulevaisuuteen

44. korostaa tarvetta mukauttaa EU:n hallintorakenteita ja prosesseja niin, että unioni pystyy vastaamaan haasteisiin, joita asettavat varsinkin tuleva laajentuminen ja tarve parantaa EU:n kilpailukykyä. Komitea on vakuuttunut siitä, että EU:n perussopimuksia on välttämätöntä muuttaa unionin valmistelemiseksi tuleviin koitoksiin, ja pyytää saada osallistua kaikilta osin EU:n perussopimusten mahdollisten tulevien muutosten käsittelyyn. Komitea sitoutuu niitä odoteltaessa hyödyntämään nykyistä kehystä optimaalisesti sen edistämiseksi, että alueet ja kunnat pääsisivät paremmin mukaan EU:n lainsäädännön valmisteluun.

45. on tyytyväinen sitoumukseen nykyaikaistaa EU:n talousarviota siten, että pyritään parempaan kohdentamiseen, yksinkertaisuuteen ja vaikuttavuuteen ja korostetaan oikeusvaltioperiaatteen kunnioittamista ja riittäviä resursseja, ja pyytää Euroopan komissiota ottamaan tässä huomioon alueiden ja kuntien ehdotukset vuoden 2027 jälkeisestä monivuotisesta rahoituskehyksestä. Komitea muistuttaa, että EU:n talousarviosta tulee tukea paikkalähtöisiä politiikkoja, ja painottaa, että kansallisissa suunnitelmissa on noudatettava monitasoisen hallinnon ja kumppanuuden periaatteita.

46. kehottaakin kaikkia EU:n toimielimiä tekemään yhteistyötä sellaisen Euroopan unionin puolesta, joka on LÄHEMPÄNÄ kansalaisia, hallitsee VAHVEMMIN teollisuuden muutosprosessia ja EU:n kilpailukyvyn kohentamista, on entistä YHTEENKUULUVAMPI eikä jätä yhtäkään ihmistä tai aluetta jälkeen ja pyrkii yhä KUNNIANHIMOISEMMIN varmistamaan, että EU:n tuleva talousarvio on tarkoituksenmukainen.

Bryssel 9. lokakuuta 2024.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Vasco ALVES CORDEIRO